

PH 707: Assignment #4

August 24, 2022

Rajat Kumar Mandal

Roll No - 226121014

1 Fourth Order Runge Kutta Error Term.

The Runge Kutta approximation for $\int_{t_n}^{t_{n+1}=t_n+h} \vec{f}(\vec{x}(t), t) dt$ to solve the equation $\vec{x}'(t) = \vec{f}(\vec{x}(t), t)$ is,

$$\vec{x}_{n+1} = \vec{x}_n + \frac{h}{6} \left(\vec{k}_1 + 2\vec{k}_2 + 2\vec{k}_3 + \vec{k}_4 \right)$$

where,

$$\begin{aligned} \vec{k}_1 &= \vec{f}(\vec{x}_n, t_n) \\ \vec{k}_2 &= \vec{f}\left(\vec{x}_n + \frac{h}{2}\vec{k}_1, t_n + \frac{h}{2}\right) \\ \vec{k}_3 &= \vec{f}\left(\vec{x}_n + \frac{h}{2}\vec{k}_2, t_n + \frac{h}{2}\right) \\ \vec{k}_4 &= \vec{f}\left(\vec{x}_n + \vec{k}_3, t_n + h\right). \end{aligned}$$

Putting these together,

$$\begin{aligned} \vec{x}_{n+1} &= \vec{x}_n + \frac{h}{6}\vec{f}(\vec{x}_n, t_n) + \frac{h}{3}\vec{f}\left(\vec{x}_n + \frac{h}{2}\vec{f}(\vec{x}_n, t_n), t_n + \frac{h}{2}\right) \\ &\quad + \frac{h}{3}\vec{f}\left(\vec{x}_n + \frac{h}{2}\vec{f}\left(\vec{x}_n + \frac{h}{2}\vec{f}(\vec{x}_n, t_n), t_n + \frac{h}{2}\right), t_n + \frac{h}{2}\right) \\ &\quad + \frac{h}{6}\vec{f}\left(\vec{x}_n + \vec{f}\left(\vec{x}_n + \frac{h}{2}\vec{f}\left(\vec{x}_n + \frac{h}{2}\vec{f}(\vec{x}_n, t_n), t_n + \frac{h}{2}\right), t_n + \frac{h}{2}\right), t_n + h\right). \end{aligned}$$

Now we can expand $E(h) = \int_{t_n}^{t_n+h} \vec{f}(\vec{x}(t), t) dt - \vec{x}_{n+1}(h)$ in a Taylor expansion of h up to 5th order in Mathematica. **The code and the results are given in the next page.** Note that the lowest order term is $o(h^5)$ so that the locally it is correct upto 4th order. Globally(in the whole problem range, not just in (t_n, t_{n+1})), one upper bound of the error is $O(h^4)$ (in general difficult to prove for arbitrary differential equations and arbitrary ranges).

Here is a cleaner Mathematica code for the error term

```

In[1]:= K1[h_] := h f[tn, x[tn]]
K2[h_] := h f[tn + 1/2 h, x[tn] + 1/2 K1[h]]
K3[h_] := h f[tn + 1/2 h, x[tn] + 1/2 K2[h]]
K4[h_] := h f[tn + h, x[tn] + K3[h]]
RK4Approx[h_] := 1/6 (K1[h] + 2 K2[h] + 2 K3[h] + K4[h])
Exact[h_] := Integrate[f[t, x[t]], {t, tn, tn + h}]

In[7]:= y[t_] := f[t, x[t]]
x'[t_] := y[t]
x''[t_] := y'[t]
x'''[t_] := y''[t]
x''''[t_] := y'''[t]
FullSimplify[Series[Exact[h] - RK4Approx[h], {h, 0, 5}]]

Out[12]= 
$$\frac{1}{2880} \left( -f[tn, x[tn]]^4 f^{(\theta,4)}[tn, x[tn]] + 24 f^{(\theta,1)}[tn, x[tn]]^3 f^{(1,\theta)}[tn, x[tn]] + f[tn, x[tn]]^3 \right. \\ \left( 6 f^{(\theta,2)}[tn, x[tn]]^2 - 2 f^{(\theta,1)}[tn, x[tn]] f^{(\theta,3)}[tn, x[tn]] - 4 f^{(1,3)}[tn, x[tn]] \right) - \\ 6 f^{(\theta,1)}[tn, x[tn]]^2 f^{(2,\theta)}[tn, x[tn]] + 6 f^{(1,1)}[tn, x[tn]] f^{(2,\theta)}[tn, x[tn]] - \\ 6 f^{(1,\theta)}[tn, x[tn]] \left( 3 f^{(\theta,2)}[tn, x[tn]] f^{(1,\theta)}[tn, x[tn]] + f^{(2,1)}[tn, x[tn]] \right) - \\ 6 f[tn, x[tn]]^2 \left( f^{(\theta,3)}[tn, x[tn]] f^{(1,\theta)}[tn, x[tn]] + \right. \\ \left. 3 f^{(\theta,2)}[tn, x[tn]] \left( 2 f^{(\theta,1)}[tn, x[tn]]^2 - f^{(1,1)}[tn, x[tn]] \right) + f^{(2,2)}[tn, x[tn]] \right) + \\ \left. 4 f^{(\theta,1)}[tn, x[tn]] \left( -3 f^{(1,\theta)}[tn, x[tn]] f^{(1,1)}[tn, x[tn]] + f^{(3,\theta)}[tn, x[tn]] \right) + \right. \\ \left. 2 f[tn, x[tn]] \right. \\ \left( 3 \left( 4 f^{(\theta,1)}[tn, x[tn]]^4 - 4 f^{(\theta,1)}[tn, x[tn]]^2 f^{(1,1)}[tn, x[tn]] + 2 f^{(1,1)}[tn, x[tn]]^2 - \right. \right. \\ \left. 2 f^{(1,\theta)}[tn, x[tn]] f^{(1,2)}[tn, x[tn]] + f^{(\theta,2)}[tn, x[tn]] f^{(2,\theta)}[tn, x[tn]] + \right. \\ \left. f^{(\theta,1)}[tn, x[tn]] \left( -8 f^{(\theta,2)}[tn, x[tn]] f^{(1,\theta)}[tn, x[tn]] + f^{(2,1)}[tn, x[tn]] \right) \right) - \\ \left. 2 f^{(3,1)}[tn, x[tn]] \right) - f^{(4,\theta)}[tn, x[tn]] \Big) h^5 + O[h]^6$$


```

2 Physical Pendulum Using Runge Kutta 4th Order.

In the following pages, the codes and the results are presented in the following order:

1. Physical pendulum solution for stepsize $\frac{2\pi-0}{1000} = 0.00628319$ in the range $(0, 2\pi)$ and comparison with Taylor approximation.
2. The solution for various step-sizes and the optimal step size, by inspection.
3. A better, easier, less computationally expensive and very well-known method of controlling for the step-sizes in RK, the Adaptive Runge-Kutta method applied to the physical pendulum.

It helps to summarize the method using the Butcher tableaux as follows:

0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Figure 1: Butcher Tables for 4th order Runge Kutta and Adaptive Runge Kutta